MALTA

QORTI TA' L-APPELL

ONOR. IMHALLEF
RAYMOND C. PACE

Seduta tat-30 ta' Novembru, 2011

Appell Civili Numru. 8/2011

019/11

Mario Attard (K.I. 813053M)

vs

Direttur Tas-Sigurta` Socjali

Il-Qorti,

I. PRELIMINARI.

Illi fit-2 ta' Frar 2011 l-Arbitru ppronunzja s-segwenti decizjoni fl-ismijiet premessi: -

"L-Arbitru,

Dehret R Bajada ghad-Direttur,

Meta ssejjah l-appell, deher l-appellant assistit mill-Avukat Jose Herrera. Dehret ukoll ir-rapprezentanta tad-Dipartiment.

Ir-rapprezentanta tad-Dipartiment spjegat illi d-decizjoni ttiehdet peress illi l-appellant iddikjara li kien qieghed jabita fil-fond 4 Villambrosa Str. Hamrun, proprjeta` tal-Avukat Herrera.

Xehed l-Avukat Herrera li spjega c-cirkostanzi ta' kif huwa ppermetta lill-appellant jaghmel uzu mill-fond in kwistjoni.

Fid-dawl tax-xhieda u tac-cirkostanzi tal-kaz, ikkonfermati mis-socjeta` kostruttrici jidher li dan l-appell gustifikat u ghalhekk dan l-appell ghandu jigi milqugh.

Rat ir-rikors tal-appell tad-Direttur tas-Sigurta` Socjali datat 17 ta' Marzu 2011 fejn talab lill-Qorti sabiex *in vista* tal-aggravji minnu mressqa tilqa' l-appell tieghu u dan billi tirrevoka u thassar is-sentenza appellata.

Rat li din il-kawza kienet appuntata ghas-smigh ghas-seduta tas-6 ta' Ottubru 2011.

Rat il-verbal tas-seduta mizmuma fis-6 ta' Ottubru 2011 fejn meta ssejjah l-appell deher Dr. Jose` Herrera ghall-appellat li ta ruhu b'nofitikat bir-rikors tal-appell u l-avviz tas-smigh tal-istess appell, u Dr. Nadya Fiott ghall-appellant flimkien ma' rapprezentant tad-DSS. L-appell gie differit ghar-risposta u finali trattazzjoni ghall-10 ta' Novembru 2011; u l-verbal tas-seduta mizmuma fl-10 ta' Novembru 2011 fejn meta ssejjah l-appell dehret Dr. Nadya Fiott ghall-appellant, Ivan Cilia ghall-istess, u Dr. Jose` Herrera ghall-appellat prezenti. Il-Qorti vverbalizzat li t-tezi tal-appellant anke jekk tigi accettata x-xhieda minnu proposta permezz ta' rikors, tfisser li apparti l-*penthouse* li jghix fiha l-appellant u l-*flat* li tghix fih martu separata minnu, hemm zewg *flats* ohra fuq ismu li l-valur taghhom hu cirka ta' €100,000 mil-liema valur is-socjeta` Devlands Co. Ltd. ghandha tiehu l-ammont ta' €55,000, li jhalli bilanc ta' €45,000, li skont it-tezi tal-appellant iridu jinqasmu bin-nofs bejn il-konjgui llum separati Attard, u

dan iwassal ghal €22,500 kull wiehed. Dr. Fiott opponiet ghall-prezentata tal-affidavit indikat fir-rikors tas-7 ta' Novembru 2011. Il-Qorti fic-cirkostanzi eccezzjonali ta' dan il-kaz qed tammetti l-prezentata ta' tali affidvit. Id-difensuri trattaw il-kaz. L-appell gie differit ghas-sentenza in difett ta' ostakolu ghall-10 ta' Jannar 2012.

Rat id-digriet tal-Qorti datat 14 ta' Novembru 2011 fejn l-appell gie rikjamat ghas-sentenza ghat-30 ta' Novembru 2011 u l-partijiet tramite d-difensuri taghhom taw ruhhom notifikati bl-istess.

Rat l-atti kollha tal-istess kawza inkluz id-decizjoni tal-Arbitru fl-ismijiet premessi datata 2 ta' Frar 2011.

Rat id-dokumenti esebiti.

Rat l-atti kollha l-ohra tal-kawza.

<u>II. KONSIDERAZZJONIJIET.</u>

Illi jirrizulta li l-appellat kien applika fis-6 ta' Mejju 2005 sabiex jircievi beneficcju tal-Ghajnuna ghal Mard fejn kien iddikjara li huwa jghix fl-indirizz 4, Villambrosa Street, Hamrun, u ddikjara wkoll li ma kellux mezzi skond kif indikat fl-istess formula ghat-Talba Ghall-Ghajnuna Ghal-Mard (Dok. "A") liema talba giet milqugha tant li beda jircievi tali ghajuna socjali skond il-ligi. Jirrizulta pero' li fit-2 ta' Jannar 2009 sar rapport mill-Benefit Fraud and Investigation Unit fejn gie allegat li l-appellat ma kienx jghix fil-fond indikat, kellhu diversi vetturi, u wkoll li kien ghamel ftehim ta' bejgh ta' proprjeta' u l-istess appellat ma kienx informa lid-Dipartiment bl-izviluipp li kien sar fuq ftehim li kien gie sar bejnu u s-socjeta' Devlands Limited, b'mod li gie allegat li l-appellat kien ghamel dikjarazzjoni falza meta kien iddikjara li "ma kien sehh ebda zvilupp" presumibilment fid-data ndikati fl-istess rapport tat-12 ta' Dicembru 2008, 27 ta' Marzu 2009, u 19 ta' Ottubru 2009 meta id-Divizzjoni tas-Sigurta' Socjali talbet aggornament fuq l-imsemmija transazzjonijiet tal-appellat mas-socjeta' Devlands Limited, u dan meta ghamel tali dikjarazjoni fl-Uffiucju Distrettwali tal-lokalita' tal-Hamrun.

Illi ghalhekk gie suggerit li l-appellat ma kienx intitolat ghall beneficcju Ghall-Qaghad (UA), tal-Ghajuna Medika (SKA), kif ukoll ghall-Ghajnuna Supplementari (SPA) u dan ghaliex l-istess appellat ma kienx qed jghix fil-fond minnu ndikat, u allura kellha jitwaqqaf il-hlas ta' tali ghajnuna u wkoll li d-Dipartiment jigbor lura l-pagamenti li saru lill-appellat b'effett minn Novembru 2006; apparti dan inghad li l-appellat kien ukoll ma ddikjarax li l-izvilupp li kien qed issir fil-fatt kien tlesta u ghalhekk kellhom jsiru investigazzjonijiet jekk dak li thallas qabel Novembru 2006 kienux dovuti lilhu invista tal-valur tar-rizorsi kapitali tieghu, u hawn gew indikati li l-appellat gie fil-pussess ta' diversi vetturi meta kien ghadu qed jircievi beneficcji socjali.

Illi tali rakkomdazzjoni giet approvata mill-Assistant Direttur Alex Agius fid-9 ta' Ducembru 2009 ghaliex *"konvenjentement il-Beneficcarju ma avzax lid-Direzjoni tas-Sigurta' Socjali li biddel l-indirizz nhar il-25/11/2009".*

Illi fid-19 ta' Jannar 2010 l-appellat gie informat li mnhabba li id-Direttur mhux sodisfatt li *(1) Li qed tabita fl-indirizz moghti minnhek; u/jew 2. li l-mezzi fil-gimgha ma jaccedux l-iskala stabilita"* l-appelat ghandu jirrifondi l-ammont ta' €3,405.83 rapprezentanti Ghajuna ta' Mard li kien ircieva ghall-perjodu bejn l-4 ta' Novembru 2006 sad-9 ta' Jannar 2010 u fl-20 ta' Jannar 2010 jidher li l-appellat gie nformat ukoll ma kienx intitolat li jircievi dan il-beneficcju ghaliex *"Id-Direttur mhux sodisfatt :- 1. Li qed tabita fl-indirizz moghti minnhek; u/jew 2. li l-mezzi fil-gimgha ma jaccedux l-iskala satbilita".*

Illi fis-26 ta' Jannar 2010 sar appell minn dawn id-decizjonijiet mill-appellat tramite d-difensur tieghu Dr. Jose' Herrera u dan fuq il-bazi li l-appellat ma ghandu ebda introjtu u ghar-ragunijiet ohra ndikat fl-istess appell li ghalih irrisponda d-dipartiment b'inkartament datat 11 ta' Jannar 2011 pprezentat minn Carmel Azzopardi (Principal Anzjan ghad-Direttur tas-Sigurta' Socjali)

Illi jirrizulta li l-appell instema mill-Arbitru fit-2 ta' Frar 2011 fejn deher rapprezentant tad-Dipartiment li ddikjara li d-decizjoni ttiehedet peress li Mario Attard kien iddikjara li qed jghix fil-fond 4, Villambrosa Str. Hamrun, proprjeta' tal-Avukat Herrera. Deher ukoll l-appellat odjern assistit minn Dr. Jose' Herrera, li wkoll xehed kif huwa ippermetta lill-appellat jaghmel uzu mill-fond imsemmi u gew esebiti (skond verbali relattivi ghall-files ohra konnessi ma' dan il-kaz) dokumenti u saret riferenza wkoll ghal xhieda ohra moghtija f'kazi konnessi u abbazi tal-istess Arbitru ikkonkluda li *"fid-dawl tax-xhieda u tac-cirkostanzi tal-kaz, ikkonfermati mis-socjeta' kostruttrici jidher li dan l-appell huwa gustifikat u ghalhekk dan l-appell qed jigi milqugh".*

Illi sar l-appell odjern mid-Direttur tas-Sigurta' Socjali datat 17 ta' Marzu 2011 fejn sostna (a) li d-decizjoni tal-Arbitru ma hijiex motivata minhabba li tali decizjoni tal-arbitru kienet skarna minn kull konsiderazzjoni fuq il-mertu u b'hekk abbazi tas-sentenzi **"Ronnie Gauci vs Direttur tas-Sigurta' Socjali"** (A.I.C. (PS) – 6 ta' Ottubru 2010) u **"Kruger Limited vs Il-Kummissarju tat-Taxxa fuq il-Valur Mizjud"** (A.I.C. – 13 ta' Lulju 2001) jirrizulta li ma inghatax raguni ghaliex u kif il-mertu tal-kaz gie deciz; (b) l-appellat ma iddikjarax il-beni li kellu skond id-disposizzjonijiet tal-**artikolu 97 tal-Kap. 318**, u dan meta l-istess assi jeccedu wkoll il-massimu prefiss skond it-Test tal-Mezzi skond l-**artikolu 1 (a) (i) tat-Taqsima II tat-Tieni Skeda tal-Kap. 318.**

Illi minn ezami tal-atti processwali u d-decizjoni tal-Arbitru din il-Qorti thoss li fil-verita' l-Arbitru fid-decizjoni bl-ebda mod ma kkonsidra jew b'xi mod tratta l-aggravji mressqa mill-appellanti quddiemu u lanqas ha konjizzjoni tas-sottomissjonijiet maghmula quddiemu mill-appellant u fuq kollox naqas milli jidhol fil-punt krucjali li kien iddetermina d-decizjoni tad-Direttur tas-Sigurta' Socjali.

Illi fil-fatt dak li nghad fl-istess decizjoni huwa biss *"fid-dawl tax-xhieda u tac-cirkostanzi tal-kaz, ikkonfermati mis-socjeta' kostruttrici jidher li dan l-appell huwa gustifikat u ghalhekk dan l-appell qed jigi milqugh" u* dan fl-opinjoni ta' din il-Qorti la jammonta ghall-motivazzjoni tal-istess

decizjoni u lanqas jittratta l-punti mressqa quddiemu miz-zewg partijiet, b'dan li jista' jinghad li din id-decizjoni ma hijiex motivata skond il-ligi u dan irendi l-istess decizjoni nulla u bla effett ghall-finijiet u effetti kollha tal-ligi.
Illi kif inghad fis-sentenza **"Maltacom plc vs Awtorita' ta' Malta dwar il-Kommunikazzjoni"** (A.I.C. (RCP) 26 ta' Gunju 2008) huwa necessarju li decizjoni tkun fiha r-ragunament ghaliex min iddecieda ikun wasal ghal tali decizjoni u din ma hijiex kwistjoni semplici li l-Arbitru naqas li jaghti risposta dettaljata ghal kull argument (**"Van de Hurk vs The Netherlands" –** Q.E, - 19 ta' April 2004) izda li effettivament l-istess decizjoni hija bla motivazzjoni ghax naqset li titratta u tiddeciedi dwar dak sottomess lilha mill-partijiet.

Illi fil-fatt fis-sentenza **"Natalia Aquilina vs Direttur tas-Sigurta' Socjali"** (A.I.C. (RCP) – 17 ta' Mejju 2011) inghad li din id-decizjoni qed tittiehed fis-sens li huwa guridikament pacifiku li decizjoni ta' tribunal amministrattiv ghandha tkun motivata sufficjentement, mhux biss ghax hekk tirrikjedi t-trasparenza, izda wkoll biex il-parti li titlef tinghata sodisfazzjon sufficjenti ghaliex it-tribunal in kwistjoni jkun wasal ghad-decizjoni tieghu u biex jekk ma taqbilx mad-decizjoni tieghu tista' tappella minnha fit-termini tal-ligi **("Victor Debrincat vs Kummissjoni ghall-Kontroll ta' l-Izvilupp" –** A.C. – 16 ta' Dicembru 2003).

Illi dan ma jfissirx li decizjoni ghandha tindirizza kull lamentela li tkun tressqet quddiemu, izda ma hemm l-ebda dubju li f'dan il-kaz l-Arbitru ghandu d-dmir u l-obbligu li jiddeciedi kwistjonijiet li tressqu quddiemu, kemm dawk legali u dawk fattwali b'mod li jittratta dak li huwa rilevanti biex il-kaz jigi gustament deciz **("Avukat Pio Valletta vs il-Kummissjoni ghall-Kontroll ta' l-Izvilupp"** – A.C. – 28 ta' Gunju 2002). F'dan il-kuntest ma hemm l-ebda dubju li sabiex issir dan l-istess Arbitru, u tribunal jew organu gudizzjarji, kwazi gudizzjarji jew amministrattivi ghandhom jikkonsidraw u jittrattaw il-mertu tal-kwistjoni quddiemu u f'dan kemm fil-kuntest tat-talba u l-opposizzjoni li ssir kontra l-istess talba, b'dan li fil-kuntest odjern l-aggravji u s-sottomissjonijiet ta' natura legali u fattwali mressqa mill-partijiet kellhom mhux biss jigu

elenkati izda determinati u b'hekk biss jista' jinghad li decizjoni f'dan il-kuntest tkun verament motivata **("Dr. Alfred Sant vs Kummissarju tat-Taxxi Interni"** – A.C. – 4 ta' Marzu 2002; **"Agricultural Co-operative Limited vs Peter Axisa"** – A.I.C. (PS) – 28 ta' April 2004). Dan ghalhekk ifisser li ghalkemm ma huwiex mehtieg li jkun hemm xi motivazzjoni dettaljata u fil-fond, pero' minn naha l-ohra ma jfissirx li l-mertu tal-vertenza ghandhu jigi sjorat u anke sorvolat b'deliberazzjonijiet leggeri skarsi minn motivazzjoni sobrija u injorar ta' konsiderandi fil-provi attenti jew tal-principji legali proposti **("Albert Degiorgio vs Loris Bianchi et"** – A.I.C. (PS) – 23 ta' Jannar 2004) **"Ronnie Gauci vs Direttur tas-Sigurta' Socjali"** (A.I.C. (PS) – 6 ta' Ottubru 2010).

Illi fil-fatt fis-sentenza appena citata **"Ronnie Gauci vs Direttur tas-Sigurta' Socjali"** (A.I.C. (PS) – 6 ta' Ottubru 2010) inghad li:-

*"…..il-motivazzjoni hi ta' essenza f'kull gudikat, mhux necessarju li din tkun wahda bilfors elaborate, u tista', anzi, tkun wahda skematika, basta li minnha tkun tista' tigi ndividwata r-raguni li titqieghed ghab-bazi tad-decizjoni. Ara ed ezempju d-decizjoni fl-ismijiet **"Joseph Mercieca vs Water Services Corporation"** Appell Inferjuri, 27 ta' Frar 2009. Irid jinghad illi din l-espressjoni ta' fehma giet, sa ricentement hafna, abbracjata mill-Qorti tal-Appell kollegjali in re: **Frank P. Borg. Limited vs Joseph Camilleri",** 28 ta' Mejju 2010".*

Illi l-istess inghad fis-sentenza **"Charles Schembri vs Direttur tas-Sigurta' Socjali"** (A.I.C. (PS) – 30 ta' Jannar 2009) tant li gie ritenut li:-

"fl-adempjiment ta' l-obbligu tal-motivazzjoni l-gudikant mhux tenut li joqghod jaghmel apprezzament singolari tar-rizultanzi kollha processwali jew punti kollha ta' dritt izda sufficjenti li hu jindika l-elementi li fuqhom ikun qed jiffonda d-decizjoni tieghu".

Illi fis-sentenza **"Kruger Limited vs Il-Kummissarju tat-Taxxa fuq il-Valur Mizjud"** (A.I.C. (PS) – 13 ta' Lulju

2001) inghad li huwa principju bazilari li l-litigand ghandu jinghata raguni ghaliex il-mertu kien qed jigi deciz kif fil-fatt gie deciz. *"Dan mhux biss biex tigi assikurata t-trasparenza tal-gudizzju imma wkoll biex tkun tista' tigi verifikata l-gustizzja tal-gudikat. Id-decizjoni kellha almenu tinvesti l-mertu tat-talbiet kif proposti u l-eccezzjonijiet ghalihom".*

Illi hekk fid-decizjoni **"Michael Gatt vs l-Awtorita' ta' l-Ippjanar"** (A.C. – 19 ta' Novembru 2001) inghad li biex issir gustizzja mal-partijiet, dik it-tezi kellha tigi nvestigata sewwa u l-kwistjoni dibattuta bejn il-partijiet kellha tigi epurata u deciza b'motivazzjoni debitament studjata biex taghti sodisfazzjon anke lill-parti telliefa, u mhux tigi dik it-tezi semplicement skartata b'zewg kelmiet. Illi dan il-principju jissarraf li l-organu li ghandu jiddeciedi huwa obbligat li mhux biss jikkonsidra l-punti sottomessi ghad-decizjoni tieghu, izda li jinvestigahom u jaghti decizjoni taghhom u mhux jisfjorhom jew jinjorahom ghaliex altrimenti dan fih innifsu jikkawza ngustizzja ghall-istess partijiet li ghandhom ikollhom sodisfazzjoni ghas-sottomissjonijiet taghhom u decizjoni dwar l-istess u fin-nuqqas ta' l-istess l-istess decizjoni tkun nulla ghaliex tippekja mill-elementi ta' smigh xieraq li jinkludi li d-decizjoni tkun motivata u b'hekk tkun trattat il-mertu tal-kaz quddiema **("Marie Louise Farrugia nomine vs Il-Kummissjoni ghall-Kontroll ta' l-Izvilupp"** – A.I.C. (RCP) – 30 ta' Novembru 2006; **"Philip Micallef vs l-Awtorita' ta' Malta dwar l-Ambjent u l-Ippjanar" -** – A.I.C. (RCP) – 26 ta' April 2007; **"Dr. Graham Busuttil vs l-Awtorita' ta' Malta dwar l-Ambjent u l-Ippjanar" -** – A.I.C. (RCP) – 28 ta' April 2008; **"Victor Borg vs l-Awtorita' ta' Malta dwar l-Ambjent u l-Ippjanar"** – A.I.C. (RCP) – 31 ta' Mejju 2007).

Illi sabiex jigi ccarat dak li qed jinghad f'din is-sentenza, jinghad li din il-Qorti qed tirritjeni li l-Arbitru u kull gudikant ghandu fl-ewwel lok jiehu in konsiderazzjoni l-aggravji mressqa quddiemu u jikkonsidra l-istess fid-dawl tal-argumenti migjuba mill-kontro-parti u jiddeciedi l-istess fid-diskrezzjoni tieghu f'dak li huma fatti, u fid-dawl tal-ligi, b'dan li jinghata aditu ghal dak sottomess mill-partijiet

quddiemu, in vista u in omagg tal-principju *cerimus paribus* u ta’ smiegh xieraq, li jwasslu li d-decizjoni tkun ben motivata. Dan fil-kaz odjern ma jidhirx li sar fid-decizjoni hawn suggetta ghall dan l-appell, u dan iktar u iktar meta l-aggravji kienu cari u l-eccezzjonijiet ghall-istess ben impostati, li kollha kienu diretti lejn id-decizjoni tad-Dipartiment li rreteniet inter alia li l-appellat ma kienx qed jghix fil-post li huwa stess indika li kien qed jghix fih u li l-appellat kellhu mezzi li ma indikax bihom lill-appellant, punti li fid-decizjoni tal-Arbitru ma gewx indirizzati, u dan meta tali punti kienu l-mertu tal-appell kollu, u dan huwa iktar gravi fid-dawl tal-eccezzjonijiet imqajjma mill-appellanti odjerni quddiemu permezz tan-nota tal-11 ta’ Jannar 2011 li lanqas giet indirizzata. Oltre minn dan din il-Qorti qed tiddeciedi, li l-Arbitru kellu jiehu in konsiderazzjoni il-fatti relattivi u determinanti ghall-kaz in kwistjoni, u dan jinkludi kemm dak favur jew kontra xi wiehed jew iktar mill-partijiet quddiemu, u dan sabiex fl-ahhar mill-ahhar jasal ghall-konkluzjoni tieghu, wara li jikkonsidra l-provi <u>kollha</u> quddiemu, haga li f’dan il-kaz ma saritx.

Illi dan huwa kaz mhux ta’ kwistjoni ta’ mankanza ta’ xi ezami profond, jew xi motivazzjoni b’mod telegrafiku, izda mankanza totali li l-istess Arbitru jittratta u jikkonsidra u jghati decizjoni motivata fuq il-punti esposti quddiemu mill-istess partijiet b’dan li certament li bid-decizjoni tieghu mertu ta’ dan l-appell ma jistax jinghad li l-istess aggravi u sottomissjonijiet maghmula quddiemu gew b’xi mod investiti, trattati u decizi u l-konkluzzjoni raggunta fl-istess decizjoni ma ghandha motivazzjoni jew spejgazzjoni ta’ xejn. B’hekk tali decizjoni tikser anke wiehed mill-principji bazilari tal-gustizzja naturali u allura l-ewwel aggravju tal-appellanti qed jigi milqugh ghaliex il-punti in diskuzzjoni bl-ebda mod ma’ jista’ jinghad li gew ezaminati u wisq inqas investiti u spjegati fid-decizjoni appellata b’dan li allura isegwi li l-mertu tal-appell ma giex effettivament ikkunsidrat u deciz. F’dan il-kaz ma hemmx wiehed x’jaghmel hlief li din il-Qorti tirrimanda l-atti lura lill-Arbitru ghal decizjoni motivata skond il-ligi (**“Philip Zerafa vs Direttur tas-Sigurta’ Socjali”** – A.I.C. (PS) – 6 ta’

Ottubru 2010); **"Anna Maria Cavallari vs Direttur tas-Sigurta' Socjali"** - A.I.C. (PS) – 6 ta' Ottubru 2010).

III. KONKLUZJONI.

Illi ghalhekk ghal dawn il-motivi, din il-Qorti, **taqta' u tiddeciedi,** billi **tilqa' l-ewwel aggravju interpost mill-appellanti d-Direttur tas-Sigurta' Socjali fir-rikors tal-appell tieghu datat 17 ta' Marzu 2011** u ghalhekk tirrevoka u thassar id-decizjoni tal-Arbitru fl-ismijiet premessi datata 2 ta' Frar 2011 fl-ismijiet **"Mario Attard vs Direttur tas-Sigurta' Socjali" (Decizjoni 019/11)** u tiddikjara l-istess bhala nulla u bla effett ghal kull effett u buon fini tal-ligi u tirrinvija u tirrimanda l-atti lura lill-Arbitru sabiex fid-dawl tal-premess jghaddi ghad-decizjoni tieghu motivata skond il-ligi.

L-ispejjez relattivi ta' dan l-appell jibqghu bla taxxa bejn il-partijiet.

Moqrija.

< Sentenza Finali >

--------------------------------TMIEM--------------------------------